

Lausunto Lahden seudun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelmasta 2024

tekltk 25.01.2024 § 5

1188/00.04.01/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	teknisen toimen johtaja Houhala, Keijo
Päätösehdotus	<p>Heinolan kaupunki esittää lausuntonaan liitteiden mukaiseen Lahden seudun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelmaan 2024 seuraavaa.</p> <p>Huomioimme lausunnossa Heinolan päätöksentekijöiden esittämät säästövaatimukset ja painotamme sekä toiminnallista että taloudellista tehokkuutta palvelujen, reittien ja aikataulujen suunnittelussa.</p> <p>Lahden seudun palvelutasosuunnitelmassa tulee keskittyä matkustajamäärien kasvattamiseen, reittien ja vuorojen optimointiin sekä kustannustehokkuuteen. Samalla on tärkeää huomioida Heinolan erityistarpeet, kuten koulukuljetukset, sosiaali- ja terveystalvelut sekä kaupallisten palveluiden saavutettavuus. Tietoa matkustajamääristä ja tarpeista tulee hyödyntää LSL:n ja maakunnan kuntien suunnittelussa, ja joukkoliikennepalvelun tulee olla mahdollisimman saavutettavaa ja helppokäyttöistä kaikille alueen asukkaille. Kokeilut, kuten rautatieliikenne, voisivat tarjota arvokkaita täydennyksiä matkaketjuihin ja tietoa tulevaisuuden liikennepalveluiden suunnitteluun.</p> <p>Tämän ohella Heinolassa nähdään tärkeänä</p> <ul style="list-style-type: none">• että suunnitelman toteutumista seurataan ja tarvittaessa tehdään korjaavia toimenpiteitä toteutuksen aikana.• tarvitaan myös avointa viestintää ja aktiivisesti käyttäjien palautetta, jotta joukkoliikenteen kehittäminen palvelee parhaalla mahdollisella tavalla alueen asukkaita. <p>Toivomme, että esittämämme näkökohdat otetaan huomioon päätöksenteossa. Kiitämme LSL:n huolellisesta työstä suunnitelman laatimisessa ja odotamme yhteistyötä sen toteutuksessa ja seurannassa. Lausunnon valmisteluosassa on vielä taustoittavaa analyysiä palvelutasosuunnitelmasta Heinolan näkökulmista.</p>
Toimivalta	Hallintosäntö 5 luku § 23.5
Valmistelija	rakennuspäällikkö Ari Matteinen, puh. 050 049 7251, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on kokouksessaan 14.11.2023 käsitellyt joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelmaa ja pyytää siitä lausuntoa jäsenkunniltaan.

Heinola on perustanut lausuntonsa seuraaviin näkökohtiin:

Tavoitteet ja hyödyt

- **Matkustajamäärien kasvu:** Tunnistamme säästötarpeet ja näemme, että matkustajamäärien kasvattaminen on taloudellisesti kestävä tapa vahvistaa joukkoliikenteen asemaa. Kasvavat matkustajamäärät tukevat myös talous- ja ympäristötavoitteita.
- **Kulujen karsiminen:** Tehottomien reittien ja vuorojen karsiminen on välttämätöntä säästöavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä toimenpide on perusteltu, kun pyrimme pitämään joukkoliikenteen toiminnan kestäväällä ja hyväksyttävällä pohjalla. Tyhjät bussit ja yli 50 %:sti subventoidut reitit syövät joukkoliikenteen uskottavuutta.
- **Palvelun parantaminen:** Kustannusten karsiminen ei saa silti heikentää liikaa palvelun tasoa. Sen sijaan tehokkuuden lisääminen voi tarjota mahdollisuuden parantaa palvelua, esimerkiksi matkaketjujen uudella tarkastelulla, sujuvuuden lisäämisellä ja nykyisten reittien optimoinnilla tai muutoksilla.

Heinola tarvitsee tarkempaa tietoa matkustajamääristä reittikohtaisesti, jotta voimme päivittää tiedot matkan esteistä ja asiakkaiden uusista tarpeista.

Tavoitteenamme on laskea joukkoliikenteen kokonaiskustannuksia ja lisätä sen tehokkuutta samalla, kun varmistamme sen kustannustehokkuuden ja asiakaslähtöisyyden. Näin voimme myös edistää ilmasto- ja ympäristötavoitteita.

Pyrkimyksemme on parantaa taloudellista kannattavuutta pääasiassa kasvattamalla matkustajamääriä, mutta myös toteuttamalla toiminnallisia säästöjä sekä optimoimalla reittejä ja kalustovalintoja.

- Tehokkaampi joukkoliikenne: Kasvatamme matkustajamääriä ja poistamme tarpeettomia reittejä ja bussivuoroja.

Ehdotuksia

Matkustajien houkuttelu

- Tehokas markkinointi ja käyttäjien sitouttaminen ovat avainasemassa matkustajamäärien kasvattamiseksi, ja tämä vaatii yhteistyötä eri toimijoiden kesken.
- Kohdenneet kampanjat voivat herättää kiinnostusta joukkoliikennettä kohtaan ja innostaa uusia matkustajia käyttämään palveluja.

Tehokas karsiminen

- Systemaattista analyysiä turhiksi koettujen reittien ja vuorojen tunnistamiseksi.
- Avointa vuoropuhelua matkustajien ja potentiaalisten matkustajien kanssa, jotta muutokset eivät kohtaa suurta vastustusta tai matkustajien vähenemistä.

Palvelun laadun varmistaminen

- Uudelleenjärjestelyillä tavoitellaan kustannustehokkuutta samalla varmistuen palvelutason säilyminen ennallaan.
- Lisäämällä reaaliaikaista seuranta varmistamme palvelun laadun säilymisen tehokkuuden parantuessa.

Heinolan huomioiminen

- **Koululiikenne:** Koulujen sijainnit ja koulumatkat ovat merkittäviä tekijöitä, ja joukkoliikenteen tulee tukea oppilaiden liikkumista. Koulukuljetusten yhdistäminen joukkoliikenteeseen voi luoda synergiaetuja.
- **Sosiaali- ja terveysterveyst: On tärkeää varmistaa hyvät kulkuyhteydet sairaaloihin ja terveysasemille, erityisesti alueilla, joilla ei ole lähellä olevia sairaalapalveluita.**
- **Kaupalliset palvelut:** Joukkoliikenteellä on olennaista varmistaa myös kaupallisten palveluiden saavutettavuus, mukaan lukien Heinolan Prisman alue.

Johtopäätökset ja jatkotoimet

Lyhyellä aikavälillä

- Painotamme nopeita toimia matkustajamäärien kasvattamiseksi.
- Ehdotamme kustannustehokkaita toimia, kuten matka-aikojen optimointia ja sähköbussiliikenteen käyttöönottoa.
- Otamme käyttöön myös nopeutettuja reittejä (5-tie).

Pitkällä aikavälillä

- Tavoittelemme kestävä kasvua matkustajamäärissä ja lipputuloissa.
- Korostamme avoimuutta ja viestinnän merkitystä palvelusuunnitelman toteutuksen aikana.
- Tarkastelemme kriittisesti maakunnan läpi kulkevia reittejä, koska Lahden matkakeskuksesta voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaampia ja optimaalisempia matkaketjuja.
- Maankäytön suunnittelun tulee huomioida matkustajamäärät ja tarpeet uusilla alueilla, jotta joukkoliikenteen reitit voivat vastata kasvavaan kysyntään.

Joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelman tulee huomioida maankäytön kehityksen vaikutukset ja varmistaa, että joukkoliikenne palvelee tehokkaasti uusia asuinalueita, kouluja, yrityksiä ja muita palveluita. Heinolan kannalta on tärkeää varmistaa, että palvelusuunnitelma huomio edellä kuvattuja muuttuvia tarpeita ja muutokset otetaan huomioon maakuntatason suunnittelussa.

- Lahden ja Heinolan välisen liikenteen osalta harkitaan siirtymistä seututieltä 140 moottoritiele, mikä vaikuttaisi erityisesti Lahden ja Vierumäen välillä. Tämän muutoksen vaikutuksia on tarkasteltava huolellisesti, erityisesti palvelutasoluokan säilyttämiseksi.
- Heinolan sisäisen joukkoliikenteen palvelutaso säilyy ennallaan, mutta houkuttelevuutta lisätään nopeilla yhteyksillä, jotka edellyttävät 100 km/h kalustoa.

- Palvelutasosuunnitelmassa esitetyt muutokset vaikuttavat liikenteen kustannuksiin ja ne jaetaan matkustajien kuntalaisuuden mukaisesti. Minimissään muutosten tulee poistaa kustannusten nousua ja kohdistaa joukkoliikennepalveluita asiakastarpeiden mukaisesti.

Esityslistan liitteenä on otteet Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan pöytäkirjasta: Lausuntopyyntö, Raporttiluonnos LSL Palvelutasosuunnitelmasta 7.11.2023 sekä Kartat LSL palvelutasosuunnitelmaan liittyen.

Tiedoksianto

virallinen ote
sähköposti

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta,
liikennesuunnittelija,
rakennuspäällikkö
kaupunkisuunnittelu